

SZYK WYRAZÓW 2 – CZAS PRZESZŁY

Czeski szyk wyrazów jest elastyczny. Informacje, które zostały wspomniane wcześniej lub są znane w inny sposób, zwykle znajdują się na początku zdania. Nowa informacja zazwyczaj umieszczona jest na końcu zdania.

Reguła drugiej pozycji w czeskim zdaniu

Istnieje kilka krótkich nieakcentowanych słów, które nie mogą znaleźć się na początku zdania. Są one umieszczone w zdaniu na tzw. drugiej logicznej pozycji (tj. niekoniecznie po pierwszym słowie, ale po pierwszej pełnej informacji).

Jeśli kilka nieakcentowanych słów „spotyka się” na drugiej pozycji, są one uszeregowane w następujący sposób:

	Druga logiczna pozycja				
Początek zdania...	Czasowniki posiłkowe czasu przeszłego	Zaimek zwrotny <i>se</i> lub <i>si</i>	Krótkie formy zaimków osobowych w celowniku	Krótkie formy zaimków osobowych w bierniku i zaimek <i>to</i>	...koniec zdania.
<i>Koupil</i>	<i>jsem</i>	<i>si</i>	---	---	<i>televizi.</i>
<i>Bál</i>	<i>jsem</i>	<i>se</i>	<i>mu</i>	<i>to</i>	<i>dát.</i>

Uwaga: spójniki *a*, *ale* na początku zdania nie wpływają na jego szyk, np.:

Včera dopoledne jsem se učil, psal jsem projekt. = *Včera dopoledne jsem se učil a psal jsem projekt.*

Včera dopoledne jsem se učil, nepracoval jsem. = *Včera dopoledne jsem se učil, ale nepracoval jsem.*